

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdü: **HASAN RASİM US**
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

22
NİSAN 1940
PAZARTESİ

Numara: 229 Sene: 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

3 bin kişilik Alman kuvveti esir oldu!

Bütün
teçizatı ile
Narvikte

Pasif korunma teşkilleri vazife
alacak vatandaşlar
Bedeni kabiliyet tali-
matnamesi hazırlandı
18 ile 60 yaş arasında herkes
vazife görecek

Ankara 22 (Telefonla) — Pasif korunma teşkilatında hizmet verecek şahıslara mahsus bedeni kabiliyet talimatnamesi hazırlanmıştır. Buna göre şahısların beden muayeneleri neticelerine göre hizmet verilecektir. Beden kabiliyetleri tayininde mütehassıs tabiblerin de muayenesinden istifade olunacaktır. Bu hususta hazırlanan talimatnamede beden evsafı kabiliyetli bulunan vatandaşlar birkaç sınıfa ayrılmışlardır. Gözetleyiciler sınıfı ile polis yar-

dımcı sınıfı. Bu sınıfa 21-58 yaş arasında bulunan vatandaşlar alınacaktır. Yardımcı itfaiye sınıfı. Bu sınıfa 18 ve 59 yaş arasındakiler; gaz arama ve temizleme sınıfı. Bu sınıfa 18 ile 60 yaş arasındakiler; Teknik onarma sınıfı; bu sınıfa 18 ile 60 yaş arasındakiler alınacağı gibi, enkaz kaldırma ve can kurtarma sınıfları gibi müstacel işlerde kullanılacak vatandaşların yaşları da aynı had arasında olacaktır.

Amerikada intihap
mücadeleleri başladı
Mücadeleyi bir nutukla açan Ruzvelt Avrupa
harbinden de bahsetti
Amerika harp işle-
rine karşı tetikte

Newyork, 22 (A. A.) — Varm-springde istirahat halinde bulunan reiscumhur Ruzvelt riyasetcum-hur mücadelesini demokrat genç-lerbirliğinin bir toplantısında söy-lediği bir nutukla açmıştır. Ruzvelt, cumhuriyetçi partinin takip ettiği siyasete şiddetle hü-cum etmiş ve fakat reiscumhurlu-ğa yeniden namzetliğini koyup koymıyacağına dair hiçbir telmih-te bulunmamıştır. Müteakiben enternasyonal vaz-iyeten bahseden reiscumhur Ruz-velt Birleşik Amerika devleti hü-kümetinin, Amerikayı gerek As-yada gerek Avrupada harbe gir-mekten vikaye edecek bir siyaset takip etmekle beraber soğukkan-lılığını da muhafaza ettiğini söyle-miştir.

Bir nutukla intihap mücadelesini
Açan Ruzvelt

Partinin kurduğu
kız talebe yurdu
Bugün saat 15 de küşat
resmi yapıldı
Cumhuriyet Halk Partisi tara-fından Çiftesaraylar binasında te-sis edilen kız talebe yurdunun açılma töreni bugün yapılmıştır. Merasimde vali ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar, İstanbul mebus-(Devamı 2 inci sayfada)

Hamar düştü
İngiliz ve Fransız müttefik kuvvetleri
Diğer sahiller boyunca 40
kilometre içeri girdiler

Londra, 22 (A. A.) — Henüz teyyid etmiyen Stokholm haber-lerine göre, İngiliz kıtaatı Hamar'ı istirdad etmiştir. Bu haber kaydı ihtiyatla karşılanmıştır. Gene Stokholm'dan bildirildiğine göre tank ve diğer ağır harb leva-zımı ile mücehhez İngiliz kıtaatı, Hamarın bulunduğu Mioessa gölü-nün şimalinde Norveçlilerle tema-sa gelmiştir. Öyle zannediliyor ki İngiliz kıtaatı Andalsenes veya La-

erdal'den ve belki de her iki yer-den geçerek ilerlemiştir.

Almanlar Ardalsenes'i ve Dom-baas'ı bağlayan ve sahilin 80 kilo-metre cennubu şarkisinde bulunan hattı, oraya paraşütlerle kıtaat in-direrek kesmeğe teşebbüs etmiş-lerdir. Fakat en son haberlere gö-re bu mmtaka hâlâ Norveç kuvvet-lerinin elinde bulunmaktadır.

Trondheim cephesinde müsterek İngiliz - Norveç kıtaatının sahil boyunca ve dahilide 40 kilometre içeride bulunan Grong'a doğru ilerlemekte oldukları zannediliyor. Trondhaim 70.000 kişi olan nüfus-unun takriben yarısı takviye edil-miştir.

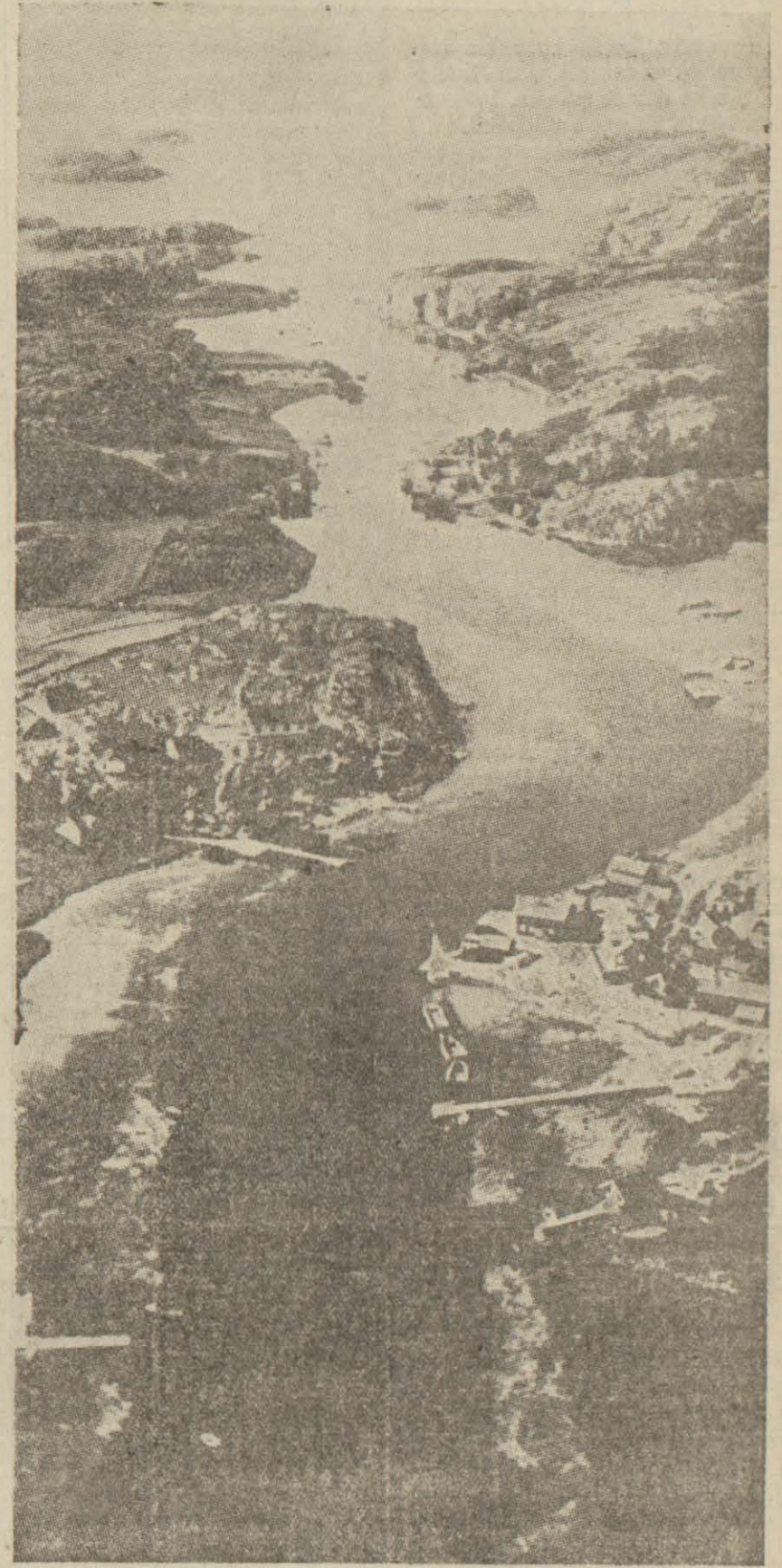
Aksayı şimalde, Narvik mmta-kasında 3000 kişiden mürekkep bir Alman kuvveti bilkuvve yaka-lanmıştır.

Bir yandan bütün bu harekât ce-reyan ederken aynı zamanda İn-giliz - Fransız kıtaatının Norveç'e çıkarması Paristeki askeri maha-filde beyan olunduğuna göre en u-fak bir ziya vukubulmaksızın de-vam edip gitmektedir.

ALMANYA NORVEÇTE
MÜŞKÜL VAZİYETE
GİRDİ

Londra, 22 (A.A.) — Times ga-zetesinin diplomatik muharriri ka-rilere hatırlatıyor ki, Norveç hare-kâtı hakkındaki haberler vaziyetin inkişafına intizaren ancak ihtiza-rla verilmektedir. Çünkü bu haber-lerden düşmanın istifade etmeme-si lâzımdır. Maamafih resmî tebliğ-ler, büyük bir dikkatle okunulursa henüz-daha ilk safhada bulunan harekât erkânı harbiyenin sayını dikkat kıymetini isbat ettiği gibi seferi teşkilâtın mükemmel oldu-ğunu aynı zamanda denizler üze-rindeki muvaffak kudreti de isbat eylemiştir.

Almanlar, donanmaya, nakliye gemilerine vahim zararlar verebi-leceklerini ümit ediyorlardı. Halbuki, bu ümit boşa çıkmakla kalma- (Devamı 2 inci sayfada)

Almanları Skandinavya'da büyük bir maceraya sevkeden en mühim âmillerden biri de resmini gördüğümüz bu Gota kanalıdır. Çünkü kanalın tabiiye bakımından ehemmiyeti olduğu gibi coğrafi vaziyeti de herhangi bir hava taarruzuna karşı koruyucu ve müda-faası kolay arzulara malik olmasıdır. Bu itibarla Gota kanalı İsveçin ana kan damarıdır. Kanal İsveç maden havzasının tam orta ye-rinden geçen ve Baltık ağzı ile şimal denizi arasındaki uzun yolu yarıdan fazla kısaltır. Kanalın üçte ikisi tabii akar sulardan, yani birbirleriyle irtibatı olan küçük nehirlerden müteşekkildir. Geri kalan bir kısmı da tamamen kayalar arasında kazılmıştır.

Atletlerimizin Mısır'daki muvaffakiyeti
Rıza Maksud 1500 metrede
Türkiye, Mısır ve Balkan rekor-
larını kırdı

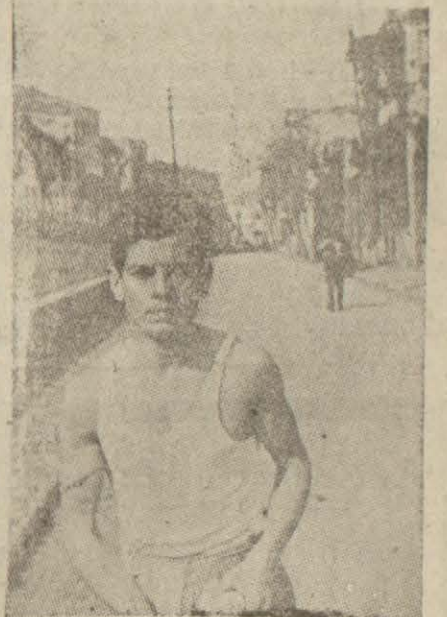
Kahire, 22 — Dün, burada Tür-kiye - Mısır atletizm müsabakala-rına büyük bir seyirci kütlesi ö-nünde devam olunmuştur. Türk at-letleri büyük muvaffakiyetler ka-zanmışlardır.

110 metre manialı koşuda Faik birinci gelmiştir.

1500 metre koşuda Rıza Maksud, aynı zamanda Mısır, Türkiye ve Balkan rekorlarını kırarak birinci-lik kazanmıştır.

400 metrede Gören birinci, uzun atlamada Muzaffer birinci, Faik üçüncüdür. 200 metrede Faik ikin-cilik kazanmıştır. Sırıkla yüksek atlamada Akın üçüncü, disk atma-da Arat yine üçüncüdür.

Şimdiye kadar yapılan müsaba-kaların umumî tasnifinde Türk ek-iplinin altı birinciliği vardır. Halk, Türk atletlerini şiddetle alkışla-mıştır.

Atletizmde yüzümüzü ağartan
Rıza Maksud

Son Dakika

ANADOLU HİSARINDA 5 cinayet

Bu son derece heyecanlı, meraklı
zabıta romanına
Bugün başladı

(4 üncü sayfada okuyunuz)

İmparator Fransuva Jozefin sırdaşı Serseri kraliçe

Bütün bildiklerini de kendisile beraber mezara götürdü

Fransuva Jozefin en yakın dostu, sırdaşı ve sevgilisi olan Katerina Şrakın ölümü telfrafla Viyana'dan bütün dünyaya bildirildi.

Genç yaşında Burgteaterde çalışmaya başlamış olan Katerinanın babası Baden şehrinde bir posta memuruydu.

Fransuva Jozefin ölümünden yirmi sene evvel (serseri kraliçe) lakabıyla anılan kraliçe Elizabet, kocasından resmi bağlardan başka her türlü münasebeti kesip ayrıldığı zaman biçare Fransuva Jozefi daha insanî bir hayata sevk edilebilmek için bu zeki, güzel ve değerli sanatkarı kendi isteğiyle saraya getirmişti. Kadın da sarayda hakikaten tacsız bir kraliçe olarak yaşadı.

Şöhründe oturduğu zamanlar her sabah imparator yaya olarak onun köşküne gider; onunla birlik te sabah kahvaltısı ederlerdi.

İmparator üzerindeki nüfuzunu, ancak çok şiddetli verilmiş bir ceza hükümünü tahfil etmekle yahut bir haksızlığı tamir veya politikasının ondan kurnazlıkla saklanması taraflarına anlatmak için kullanırdı.

Umumi harbe takaddüm eden zamanlarda da nazır Maşetin ısrarlarıyla beyhude yere imparatora tesir yapmağa ve felâketi önlemeğe gayret etmişti.

Madam Srahinin fakat büyük bir kusuru vardı. Kumarbazdı. Bir iki kere Monte Karlo'da bütün servetini kaybetmişti.

İmparator daima onun kayıplarını büyük bir sahavetle öder, fakat sonra da darılırdı.

İmparator kendisi hasis değildi. Fakat para meselelerinde şahsan meşgul olmadığı için işin halini sa-

Fransuva Jozefin sevgilisi Katerina

ray kâhyasına bırakır, o da mahsus bu işi uzatır ve borçları temizlemekte gecikirdi.

Büyük harp içerisinde Fransuva Jozef öldüğü vakit yerine geçen imparator Şari onu koluna alarak ölüm odasına götürmüştür.

Yani onun imparatorla olan münasebeti ve dostluğu bu kadar resmîydi.

İmparatorun ölümünden sonra çok büyük sıkıntılara düşen sanatkar zamanla vaziyetini düzeltti, Krinzinde bir villaya yerleşti.

İmparatorun ve imparatorluğun birçok sırlarına vakıf olan bu kadın şimdi hayata gözlerini yummuş ve bütün bildiklerini kendisiyle birlikte mezarına götürmüş bulunuyor.

Fransada komünistlere karşı açılan mücadele

Muhakeme edilenler Sovyet Rusyadan para almakla itham olunuyor

Sosyalist partisi sekreteri kurşuna dizilmeleri lâzım geldiğini söyledi

Londra, 22 (A.A.) — Sosyalist partisinin sekreteri Pol For, İngiliz amelele partisine hitaben yazdığı bir mektubda Fransa'da komünistlere karşı açılan mücadeleyi i. zah ve müdafaa etmektedir.

Pol For, Alman tedbirlerin şiddetli olduğunu inkâr etmemekte fakat komünistlerin teşkil ettiği tehlikenin ne kadar şiddetli olduğunu iyice anlatılmaya lâzımgeldiğini ifade etmektedir.

Mumailiyh, komünist partisinin Fransanın harp halinde bulunduğu cenebi bir hükümetin geriki olan diğer bir cenebi hükümetin fikirlerini neşrettiğini ilâve etmektedir.

dir. Eenebi bir memlekette emir ve para alan bu partinin harp zamanında Fransız meclisinin meselesine iştirak edip edemeyeceğinin, âyan ve mebusan meclislerinin en cümlelerinde veya gıllî ihtimalarında askerî ve siyasi vaziyet, ve millî müdafaa ile alakadar meseleler hakkında kendisine malûmat verilip verilemeyeceğinin kararlaştırılması icab etmekte idi.

Pol Fore, netice olarak bu partiye mensub olanların sorgu ve suale hacet kalmadan blok halinde kurşuna dizilmesi lâzımgeldiğini kaydedilmektedir.

Partinin kurduğu kız talebe yurdu

(Baş tarafı 1 inci sayfa) ları, şehir meclisi azaları, belediye, parti erkânı hazır bulunmuşlardır. Davetlileri parti başkanı Kon-ya mebusu Tevlik Fikret Sılay istikbal etmiştir.

Saat on beşte şehir bandosunun kaldırıldığı marşla merasime başlanmış, müteakiben parti vilâyet idare heyeti azasından Hasene

İlgaz davetlilere ve talebelere hitaben bir nutuk söylemiş, yurdun nasıl tesis edildiğini anlatmıştır. Bundan sonra davetliler yurdun yatakhanelerini, müteakilen salonlarını görmüşler çay ve pastalarla izzat edilmişlerdir.

Yurdun talebe mevcudu yüzü bulmuştur. Yer olmadığından başka talebe alınmayacaktır.

DEN SONRA GELEN Haberler

Balkanlarda ileri bir adım

Yugoslavyanın vaziyeti

"Alman ve İtalyan iktisadî boyunduruğundan kurtulmak teşebbüsü,, ile tefsir ediliyor

Belgrad, 22 (A.A.) — Röyter:

Bir Yugoslav ticaret heyetinin Moskova'ya hareketi Belgrad gazeteleri tarafından geniş bir tarzda mevzu bahis edilmektedir. Gazeteler, bunu, Sovyetler birliği ile Yugoslavya arasında siyasi münasebat inkişafının ilk nişanesi olarak telâkki ediyorlar.

Yugoslavya Sovyetlerle diplomatik münasebetler idame etmiyordu. Gazeteler şu müte'adadır ki, bu ilk temas bir müddet evvel hazırlanmış ve fakat son Avrupa hâdiseleri bunu tesri eylemiştir.

Belgradın siyasi mahafili, Moskova'ya giden

heyete tanınmış maliyecilerden Milorad Georgiyeviçin riyaset etmesini çok manalı buluyorlar. Georgiyeviç, naibin itimadını haizdir ve onun müşaviridir.

İktisadî müşahitler şu müte'adadır ki, her iki taraf da kânunusanide Bulgaristan ile Sovyetler birliği arasında akdolan anlaşma gibi bir anlaşma yapılması arzusundadır.

Yugoslavya ile Bulgaristan Sovyetler birliğine yakınlaşmakla Almanya ve İtalyanın iktisadî boyunduruğundan kurtulmak teşebbüsünde bulunduga benziyorlar.

3 bin kişilik Alman kuvveti teçhizat ile Narvikte esir oldu!

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

miş, aynı zamanda Alman donanmasının kuvvetini fevkalâde azaltan İngiliz donanması bugün harbin başına nispetle harekâtında daha serbest kalmıştır. Öyleki İngilizler Alman gemileri karşısında daha az gemi bırakmakla yeni idcamları zuhur edebileceği herhangî bir yere göndermek için yedek gemilere malik bulunuyorlar.

Bundan böyle, İngiliz milleti, Norveç seferinin süratle yapılacağına emin olarak haberleri şükûnetle bekleyebilir. Daha şimdiden Almanların çılgın teşebbüsleri ile yapmış oldukları zararların tamiri yolunda iyi bir başlangıç kaydedilmektedir.

İSVEÇ ALMANYAYI PROTESTO ETTİ

Stokholm, 22 (A.A.) — İsveç hükûmeti, Alman tayyarelerinin İsveç arazisi üzerinden uçmak suretille İsveçin bitarafsızlığını ihlâl etmiş olmalarını Alman hükûmeti nezdinde protesto etmiştir.

İsveç hükûmeti, bu gibi ahvalin tekrerrî etmemesi için Alman hükûmetinden talep etmiştir. 21 nisan tarihinde 20 kadar Alman tayyaresinin İsveç arazisi üzerinde uçmak ta oldukları görülmüştür.

Petrol ve Benzin

Yeni satış fiyatları tespit edildi

Romanyadan gelen benzin, gaz yağı ve motorin fiyatları yüksek olduğu için işbu maddelere ticaret vekâletince zam yapılması lâzımlu görülmüş ve bu hususta hazırlanan kanun dünden itibaren mer'iyet mevkiine girmiştir.

Benzin, gazyağı ve motorinin İstanbul, İzmir ve İskenderun depoları esas fiyatları şunlardır:

Benzin, dökme, kilosu 22,90; benzin, dökme, litresi 16,72; benzin, çift büyük teneke 646,12; gazyağı, dökme kilosu 17,21; gaz yağı, çift büyük teneke 581,31; gazyağı, tek küçük teneke 87,83; motorin, dökme, kilosu 9,82; motorin, çift büyük teneke 368,19 kuruttur.

5000 tonluk bir Alman vapuru battı

Stokholm, 22 (A.A.) — Juergen Fritzen adındaki 5000 tonluk Alman vapuru Stokholm'un cennubunda Landsort civarında kömür hamulesile karaya çarpmış ve batmıştır.

ALMAN SİYASİ MAHAFİLİ VAZİYETİ NASIL GÖRÜYOR

Bern, 22 (A.A.) — İyi bir menbadan bildirildiğine göre Alman diplomatik ve askerî mahafili, Norveçin istilasından sonra Almanyanın vaziyetini Alman matbu. atının bahsettikleri kadar parlak görmemektedir.

İyi malûmat almakta olan mahafili, Almanyanın diplomatik ve askerî faaliyetini tesri etmeğe çalışmakta olduğunu beyan etmektedirler. Müşahidler, Norveçteki hareketin Almanların ihtiyat mal, zemelerini süratle tüketmekte olduğunu beyan etmektedirler.

Aynı müşahitler, Norveç seferinin Alman deniz ve hava kuvvetlerine pek pahalıya mal olduğunu ilâve etmektedirler.

İsveç mahafilinin söyledikleri, ne bakılırsa Alman mahafili, Norveçteki Alman kıtaatının kasden yapmakta oldukları tahribattan dolayı endişe hissetmektedirler.

HARABE OLAN SEHRİLER

Stokholm, 22 (A.A.) — Almanlar, müttefik kıtaların karaya çıkarmalarına nevidane hareketlerle karşı koymağa teşebbüs etmekte beraber Norveç şehirlerinin ve bilhassa Nomsø, Trondjhaln ve Levongerin bombardımanını teksif etmişlerdir.

Son haberlere nazaran bu şehir-

ler, birer harabe haline gelmiştir. Hamar şehri hakkında mütenakız şayialar dolmaktadır. Alman menabihinden alınan haberler, Norveçlilerin Hamarın İngiliz - Norveç kıtaatı tarafından zapt edilmiş olduğunu iddia etmelerine rağmen, bu şehrin Almanların elinde olduğunu bildirmektedir.

Norveç askerlerinin kuvveî maneviyeleri fevkalâde mükemmeldir. Teçhizatları gün geçtikçe ıslah edilmektedir.

Norveçliler, Mijone gölü yakınındaki müdafaa hattı ile Nagra istihkâmında tutunmaktadır.

200 Alman paraşütçüsü, Aambas demiryolunu tahrip için yeni bir teşebbüste bulunmuşlardır. Bu paraşütçülerden 150 kişi Norveçliler tarafından esir edilmiştir.

Alburg hava üssüne yapılan hücum

Londra, 22 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre İngiliz bombardıman tayyarelerinin evvelki gece Alborg hava üssüne yaptıkları taarruz muvaffakiyetle neticelenmiştir. Yangın bombalarının çıkardığı yangınlar büyük hasarat husule getirmiştir. Yangınlar dün de devam etmekteydi. Alborga ikinci defa olarak yapılan bu taarruz neticesinde İngiliz tayyarelerinden biri üssüne düşmemiştir.

Gümüşhanede zelzele oldu

6 kişilik tetkik heyeti Erzincan'dan Gümüşhaneye gitti

Gümüşhane, 22 (A.A.) — Pazarcı gecesi saat 21 de şehrimizde muhtelif fasıllarla üç hafif ve dün sabah saat 2,30 da da 5 saniye devam eden şiddetli zelzele olmuştur. Bu zelzele neticesi Çamlıca mahallesinde bir ev tamamen çökmüştür. Ev eşyaları tamamen en-

kaz altında kalmışsa da derhal yetiştirilerek kurtarılmıştır.

Şehrimizdeki yer sarsıntılarını tetkik etmek üzere 6 kişiden mürekkep jeolojik mühendisleri Erzincandan gelmiş ve tetkiklerine başlamışlardır.

İngilterede gazete say-faları tahdit ediliyor

Amsterdam, 22 (A.A.) — D.N.B. nin ıstıhbar ettiğine göre, İngiliz gazetelerinin nüshalarını tahdit etmeleri, İngilterenin Skandinavya kereste ve sellüloz tevdiatından mahrum kalması üzerine kâğıt tedariki için nasıl tehdid altında bulunduğunu ispat eder.

Meselâ, Sunday Times gazetesi daha geçen hafta 13 sayfa olarak çıkmış olduğu halde bugün 14 sayfa olarak çıkmıştır. Fakat, önümüzdeki hafta ancak 12 sayfa olacaktır.

İsveç hükûmeti, kendiri yağ stoklarını müsadere etti

Stokholm, 22 (A.A.) — Hükûmet bütün memlekette mevcut 100 kilodan fazla kendiri yağ stoklarını bugün saat 14 den itibaren müsadere etmiştir.

Bilâhare, mevcut ruhsatiyelere tevfiikan alâkadar makamat bu stoklardan bir miktarını serbest bırakabileceklerdir.

Yere inmeğe mecbur kalan Alman tayyaresi

Mürettebatı hiç bir soruya cevap vermiyor

Bern, 22 (A.A.) — Geçen gece Baleden yere inen Alman tayyaresi bir Dornier idi.

Nazarı dikkati celbeden ahval ve şerait arasında tayyarede seyri sefer jurnalının bulunmaması, tayyarenin yere inmek üzere Bale ve civarı üzerinde oldukça uzun müddet uçtuğu ve İsviçre topraklarından uzaklaşmamak için itina gösterdiği zikro'nmaktadır. Evvelâ şimali garbi istikametinde işaret edilen tayyare bir vazifeden dönmüşse benziyordu.

Balede çıkan "National Zaytung,, öyle zannediyor ki, mezkûr tayyare Silezyadan geliyordu ve istikametini şaşırılmış. Mürettebatı İsviçre makamatının isticvabına katı bir şükûlla mukabele eylemiştir.

Bir Romen heyeti İtalyaya gidiyor

Bükres, 22 (A.A.) — Romen parlamento azasından mürekkep mühim bir heyet âyandan eski başvekil Argentoianoun riyaseti altında Milâno'ya hareket etmiştir.

Ankara haberleri

22-5-940

Bu haberler bugün saat 16 da Ankara muhabirimiz tarafından telefonla bildirilmiştir.

Gördesin nakli Nafia vekâleti nakil lüzumunu Başvekâlete bildirdi

** Nafia vekâleti Gördes heyelanı hakkında yapılan tetkikat ve mütehasıs raporlarından bahisle kasabının Kocamutluk Gepez, Taşcağ harmanı denilen mevkîye nakil lüzumunu Başvekâlete arzetti ve aynı zamanda nakil keyfiyetinin şark vilâyetlerinde zelzele mmtakasında tatbik edilen usule tevfiikan mahalline mümkün olan yardım yapılması hakkında Mahisa vilâyetinden vukubulan istihamatın tervici mütealeasında bulunmuştur.

Devlet dairelerine ait kırtasiye eşyaları

Devlet dairelerinde kullanılan ve üzerinde resmi damga bulunan kurşun kalemi, kâğıt ve kalem uçlarını bu gibi eşya ile münasebatı olmayanların kullandığı görülmüştür. Bunlar arasında bilhassa mektep çocukları vardır. Bu gibilerin haklarında kanunî takibat yapılması hususunda alâkadarlara emir verilmiştir.

İnhisar muamelâtına ait kanunda değişiklik yapıldı

Gümrük ve inhisarlar vekâletince hazırlanan ve icra vekilleri heyeti tarafından kabul olunan bir kararname ile inhisar muamelâtının icrası ve mürakabesi hakkındaki 1 temmuz 931 tarihli nizamnamenin 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

İta emirlerine masrafin tahakkukuna esas olan vesailin asil veya musaddak suretlerinin rabtı lâzımdır. Ancak kaçakçılık mücadelesi tahkikatına ait tediye emirlerinde tahakkuk evrakı aranmayıp yalnız amiri itanın veyahut mezun edeceği zatların imzasile tediye yapılabilecek ve nesrolunan tahsisatın sarfiyat evrakı icabında umumî müdür tarafından divanı muhasebat heyetine ibraz edilecektir.

Yeni posta merkezleri

Posta, telgraf, telefon umumî müdürlüğü Edirne müdürlüğüne bağlı Lalapaşada, Kırklareli müdürlüğüne bağlı İğnecede de bir merkez açmıştır.

Millî müdafaaaya ek tahsisat

Millî müdafaaaya 917 bin liralık fevkalâde tahsisat verilmesi hakkındaki kanuna ek kanun bugün meriyete girmektedir.

Ankara Caddesinin en işlek yerinde
Kiralık dükkân
Vakit Matbaası idaresine müracaat

Hitler'in Dostuydum

9

Yazan:
KARL STEPANEK

Hava yağmurlu olduğu zaman: Ne nefis hava değil mi? derler. Gestapo memuru görürse: Çok nazik bir adamınız, diye bir iltifat savururlardı. Halbuki bu iltifat tahkir gizli bir tehdit - tir.

GESTAPO VE S. S. LER

Çekler, almanca konuşmamağa karar vermişlerdir. Bir millet, taakkümü altına girdiği devletin isanını görmezse, bu müstevli devlet aleyhine kaydolunacak bir okuttur. Çekler bunu bildikleri için, ana isanlarını korumağa karar vermişlerdir.

Tramvay arabalarına levhaların üzerine almanca yazı bulunmasına dair bir emir verildiği zaman ağrıdan ağıza dolayan parola oldu: "Tramvaylara Boykot!" Tramvaylara yapılan boykot henüz Pragda bulunduğu zaman tesadüf etti.

Tramvaylar bomboş gidiyorlardı; ahali ise yorgun argın kalımlarda yoluna devam ediyor - lu.

Çekler, boykotun boş bir protestodan ibaret olduğunu anladılar. Fakat bu organize edilmemiş bir teşebbüs namına fevkalade nuvaffakiyetli bir hâdise teşkil etti.

Zamanı gelirse, bundan daha iyi ve daha güzel misallerin vuku bulacağı muhakkaktır. Alman nüfuzluları bunu bildikleri için levhalarını tam teslihatlamış - lardır.

Tek başına gezmezler zira ararından binim Moldava nehrine tldığı unutmamışlardır.

S. S. Muhafızları bile Gestaponun muraflarını altındadırlar.

Bu kit'alar, Lehistan'da ciddi ziyat vermişti ve ikinci bir har - ne girmek istemedikleri için mu - akabe altında bulundurulmaktadırlar.

Hitler, bu istaati Praga gön - lerdi. Maamafih birçok kıta - mensupları, Pragdaki gizli mü - adeleye maruz kalacaklarına, Polonya harp meydanını tercih ettiklerini söylediler.

Diğer bütün müesseselerde va - riyet vardır. Her yerde sabotaj hareketleri yapıyor.

BİZİM DE SİRAMIZ GELECEK....

Bir gün, Pragdaki stüdyoyu ziyaret etmek için birçok Nazi resmî memurları gelmişti.

Sahne'de dururlarken tahtadan yapılmış sun'ı bir tavan üzerlerine düştü. Aralarından kimse ya - ralanmadı ise de, "kazayı" yapan zevkilî olundu ve bir daha görün - medi.

Bir hafta sonra, bu nevi bir çok "kazalar" daha oldu.

Stüdyoda bulunduğum zaman - lar Alman mühendisleri ve Çek işçileri arasında çıkan münakaş - lar da işçilerin "bizim de siramız gelir ya!" diye marıldandıklarını birçok hereler duydum.

Bu cümle Çekler arasında darı: mesel çekline girmiş bulu - nuyor. Naziler aleyhine hareket - gecemeleri hâlâ zayıf olurlar - dan. Müsâit bir zaman bekliyor - lar.

Almanyanın Çekoslovakya'dan pek çok gıda ve erzak ithali yapı - lığı halde, Pragdaki hayat şart - ları Berlindeki hayat şartların - dan daha iyidir.

Hitler, bütün Çek kültürel mü - esselerini kapatmış bulunuyor. Çek kültürünü ortadan kaldır - mak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Böyle olduğu halde Çek kültürünü öldürmeğe muvaffak olamayacaktır.

Birçok gizli, millî Çek toplan - larında bulundum; ayrılırken herkes: "Bizim de siramız gele - cek" diye selâmlıyorlardı.

Birkaç hafta evvel, Viyanada bir kahvehane'de otuyordum. Yanımda üç Avusturyalı da var - dı. Gayet tabii olarak bahis har - pen açıldı.

Arkadaşlarımın Hitleri tenkit - etmeleri, hem de yüksek sesle o - larak - malımya, Berlinde buna cesaret edenin vey haline - Se - nelerdenberi almadığım için hayretini raucp oldu.

Yemeğin ağızından şikâyet - ettiler; beni asıl hayrette bıra - kan, Hitler hakkında gülünç fik - relar anlatmaları oldu.

Birçok Viyanalıların dedikleri gibi Hitler'e "Der Hess" yani "o adam" - burada o manaya ge - lir - diyorlardı.

Bu kadar serbest konuşmak - tan korkmuyor musunuz? diye sordum.

— BİRİNCİ KISIM —

Mustafa Nazmi efendi. O sene ramazanı Anadoluhisarının tepe - sinde, ağaçlar arasına gömülü bü - yük köşkünde, geçirmeğe karar - verdi. Kararını kızı Ayşe Fahire - ye bildirdi. İktisadının başında idiler. Ortasına doğru taşınacak - lardı.

Artık yaşını başını almış, ke - sesini doldurarak dünyadan eli - ni etğini çekmiş olan Tülbentçi Nazmi efendi için böyle bir kış başında bir dağ tepesine çe - kilmeğe mesele değildi ama Fah - renin canı sıkıldı. Genç kız, bu ramazanı ve bayramı arkadaşları - le ve bilhassa birisile eğlenceli bir surette geçirmek niyetinde - di. Şimdi bir, belki birbuçuk ayı karların içinde tek ve tenha kal - mak tasavvuru onu birdenbire sarstı.

— Yalnız mı gideceğiz baba?

Diye sordu.

— Evet, ikimiz. Hatta hiç mi - safirimiz de olmayacak...

— Burhan Şefik de gelmiyecek mi?

Mustafa Nazmi efendi bir lâh - za durdu.

— Yani nişanlın öyle mi?... O gelebilir; onu davet ederiz.

Fahire geniş bir nefes aldı. Fa - kat babası ona verdiği bu iyi ha - bere başka bir tatsız haber daha ilâve etti:

— Fahire, Anadoluhisarına başka kimse gelmiyecek. Onu da söyleyeyim. Ne aşçı, ne dadı kal - la... Hiç birini yanınıza almaya - cağım. Bütün işlerimizi oradaki emektar bekçiye gördüreceğim...

— Yemek, orta işi, hepsi Abbas - ın üstünde mi olacak?

— Evet, tabii sen nezaret eder - sin...

— Aman baba... Abbasla mı kalacağız? Bu adam benim ne ka - dar sinirlerime dokunuyor bilir - sin!...

— Ne yapalım?... Abbas hem terbiyeli, hem sessiz sadasız bir uşaktır. Bütün İstanbulu arasan öyle bir uşak bulamazsın.

Kararında kat'î olan ve uzun boylu izahat vermeye lüzum gör - meyen ihtiyar Tülbentçi kızını yalnız bırakarak odasına çekildi.

Tülbentçi Nazmi garip bir şahsiyetti. Beş sene evvel cenup taraflarında, Hiçazda ve Suriyede bir seyahatten ve Haçtan dönen bu ihtiyar, "Teşvikiye" de büyük bir konak almış, oraya yerleşmiş - ti. Annesi öldükten sonra Ameri - kan kollejinde leylî olarak oku - yan kız Ayşe Fahire, mektebi bitirerek babasının yanına gel - mişti. Mustafa Nazmi efendi A - nadoluhisarının tepesinde, büyük bir köşk satın aldı. Yazın ve ba - zan akıma estikçe oraya gidiyor, antika halılar, seccadeler, tesbih - ler, gümüş tepsiler ve sarı pirinç mangallar ve daha birçok Asya hatıraları arasında vakit geçir - yordu.

Burada emektar ve sadık bek - çisi vardı; Abbas ismindeki bu esmer kısa boylu ve yaşı aslâ bel -

Anadoluhisarında Cınayet

1

Nakleden:

ILHAMİ SAFA

li olmayan adamı beş sene evvel - ki seyahatinden dönerken getir - miş, Anadoluhisarındaki köşkü muhafazaya memur etmişti.

Tülbentçi Nazmi efendi, hâlâ çarşı içinde bir Tülbent mağaza - sına sahipti ve buradan para ka - zandığını da herkes bilirdi. Fakat bazı rivayetler onun bu mağaza - dan kazanılmayacak kadar büyük bir servete sahip olduğu merke - zindeydi. Bu servet nasıl elde edilmişti? Onu bilen yoktu.

Vücutta kuvvetli, uzun boylu, dim dik, sağlam bünyeli bir a - damdı. Elli beş yaşlarında oldu - ğunu tahmin etmek güçtü. Sağ - larındaki ak, kırk yaşındaki bir adamın akından fazla değildi.

Kızının narinliği, onun kuvvet - li bünyesile bir tezat teşkil edi - yordu. Daha yirmi yaşında, uzun kırıpkırların gölgelediği kara göz - lerle, kestane rengi saçlarla, bembeyaz tenile Fahire güzel bir kızdı. O kadar ki onu yalnız gö - ren ve uzaktan gören gençler bile derin bir heyecanla Fahireyi sevmekten kendilerini alamıyor - lardı.

Ve nihayet Fahire, son avlarda kendisine hayran olan gençlerden birini sevmeye başlamıştı. Bur - han Şefik ismindeki bu genç ba - basının dostlarından birinin öğ - luydu ve Mustafa Nazmi efendinin nadiren verdiği ziyafetlerden bi - rinde bulunmuştu. İşte Ayşe Fah - ire onunla bu ziyafette tanıştı. He - nü zünânları yapılmış olmak - la beraber Burhan arada bir ev - lerine geliyor ve Mustafa Nazmi efendinin büyük bir alâkasını da - vet ediyordu. Bu izdivaca evvelâ Nazmi efendi taraftan sonrala - ri genç kız da alâka göstermeğe başlamıştı.

Teşvikiyedeki konaktan A - nadoluhisarındaki köşke taşınma - dan birgün evvel Burhan Şefik geceyi onlarda geçirdi. Burhan henüz otuzunda yoktu. Geniş a - lınlı, mavi gözlü, uzun boylu, sevimli bir gençti. Yüzü azim - kârlığı ifade eden çizgilerle mu - hat idi. Onun Fahire gibi hassas bir genç kıza sempatik görünme - si seccapleri yüzünde ve hareket - lerinde okunabilirdi.

Kerimeniz Anadoluhisarın - daki köşkünüzde gitmek ve rama - zanla bayramı orada geçirmek kararında olduğunuzu bana ha - ber verdi beni de oraya davet etmek istemenize çok teşekkür ederim. Doğruya çıktanberi bah - sinin ve methini duyduğum bu köşkü görmeğe can atıyorum.

Burhan Şefik'in bu sözlerine Ayşe Fahire cevap verdi:

— İnkisara uğrayacakmışız Burhan bey... Bizim köşkün eski ve her köşesinde sanki esrenen - giz bir hava esen antika bir bina - dır. Orada eğlenceli bir vakit geçireceğimizi ummayınız.

— Evet ama gerek babanızla gerek sizinle başbaşa bulunmak saadeti bile bana yeni bir muhitte birkaç gün geçirmek için kâfi bir zevktir. Maamafih beni alâka - dar eden zaten köşkünüzün o sü - kûnu ve içindeki size garip görü - nen eşyasıdır. Bu garabeti ve bu sükûnu siz ve ben müstakbel sa - adetimizin ümit ve iştiahiyle Neş'eye çevirirsek sanırım baba - nız da memnun olur.

İhtiyar Nazmi efendi gülerek:

— Tabii... dedi. Maamafih ben Burhan Beyin köşkte hiç canı s - kılmayacağım, hattâ canı sıkıl - mak için vakit bulamayacağımı tahmin ediyorum.

İki erkeğin birbirine manidar bakışlarını Fahire görmedi. Za - ten genç kız, mektepten eve gel - dikten sonra birdenbire düştüğü sıkı tazyik ve ahlâki tedbirler, takyitler, efkârlar üzerine baba - sının Burhan Şefiğe gösterdiği itimadı bir türlü anlayamıyordu.

İhtiyar baba:

— Fahire: dedi. Nişanlına son sözümü vermeden evvel bazı şey - ler söylemek istiyorum. Sen oda - nı kadar çıkar mısın?

Pratik bilgiler

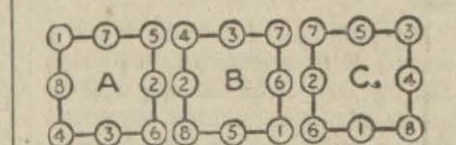
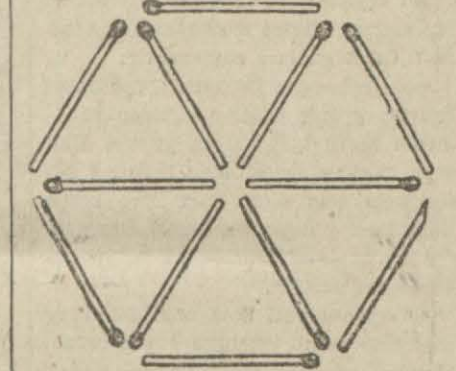

ÇAMAŞIRLARIN BOYAN. MAMASI İÇİN

Bir leğende, muhtelif renkteki çamaşırların birbirini boyama - ması için resimde gördüğünüz gi - bi iki tahta parçası imdadınıza koşabilirler.

Oyun

Aşağıda bulunan şekle altı kib - rit ilâve ederek onaltı müselleş vücuda getirebilir misiniz?

Dünkü oyunun halledilmiş şekli.

Hikâye

Tizreftar olanın

Nakleden:

BURHAN BURÇAK

Nedimi arada sırada bankadaki müdi - riyet odasında ziyarete giderdim. Ama söylediklerimi dinleyip te geçivermeyin.

Banka adamakıllı bir banka, müduriyet o - dası tam manasile müduriyet odası Nedim de bunlara layık bir müdürdür. İstanbulda iş güç sahipleri birbirini kolay kolay gör - emiyor. Onun için biz de Nedimle oldukça seyrek görüşüyoruz. Fakat birbirimizi gördüğümüz zamanlar da can ve gönül - den seviniriz.

Geçen sabah kendisine uğradığım va - kit Nedim seflerden birinin verdiği bir raporu tetkikle meşguldü. Ben de işini bitirmesini bekliyorum ve gözlerimi, kâğıt - larla dolu, muhteşem masanın üzerinde gezdiriyordum.

Ağıza kadar dolu bir karton üzerinde şu küçük etiketi gördüm:

"Cevap verilecek mektuplar"

Arkadaşım raporu bitirince sordum:

— Sen hergün bu kadar mektup mu alırsın?

— Yooool. Hayırlı. Bunların içinde se - kiz günlük, on beş günlük, hattâ daha fazla zamandan kalma mektuplar var.

— Ben böyle bir müessesede alman mektuplara o gün olmazsa, ertesi gün muhakkak cevap verilir sanıyordum.

— Doğrusunu istersen söyledim, ti - caret işlerinde, hemen hemen bir darı meseldir. Bunu bana da ta küçükken öğ - rettiler. Fakat o zamandanberi unuttum. Şimdi adetim mektuplara en son dakikada, başka türlü hareket etmek imkânı kalma - dığı zaman cevap vermektir.

— Niçin?

— Çünkü tecrübelerimle sabit oldu ki acele etmek onda dokuz faydasızdır. Ace - le verilen bir cevabı altüst edecek bir hâ - disenin çıkarması her zaman imkân da - hilindedir. Bazen hiçbirine cevap vermedi - ğim mektuplar da olur. Bu ihmalin bazan uygunsuz neticeler verebileceğini mi düşü - nüyorsunuz? Hiç te değil. Hiç te böyle olma -

dr. Bilâkis zahmetten kurtuldum. Belki bi - lirsin Fransız tarihini okuduğum zaman - lardan hatırlımda kalmıştır: Birinci Na - polyonun da cevap vermek adeti değilmiş...

Nedime itiraz edeceğim sırada tele - fonun zili çaldı.

Arkadaşım ahizeyi aldı:

— Kimsiniz? dedi. Ah!.. Siz misiniz, Ferit... Evet benden yarın için bir randevü isteyen bir kartı almıştım. Evet... Cevap vermiştim... Lütfen da kalmadı mı? Neden... Ya... Vah vah... Demek bir iş için bana getireceğin zat öldü... Güle güle...

Nedim ahizeyi bırakarak bana:

— Gördün mü? dedi. Haklı değilmi imişim.

— Ama bu adamın ölümünü de tah - min edemezdim ya.

— Tahmin edemezdim başka. Ben te - sadüfün kıracağı bin türlü mani kar - şında ihtiyatlı davranırım. Yoksa falan vak'a olacak diye tabii bir keşifte bulun - mam.

— İyi ama bu fikir sana nereden geldi?

Nedim gülümseyerek:

— Merakını halledim, dedi. Bu fikir kafamın içine tabii gökten zenbille iner gi - bi düşüncemedi. Bir kaza neticesinde doğ - du. Bu kazaya da vaktinden evvel gönder - diğim bir haber sebep oldu. Bak dinle:

— Epeyce evvel, biliyorsun ki, zengin bir kadını evlenmişim. Fakat beri tarafta da fındık kurdu gibi bir metresim vardı.

— Ne fenal dedim.

Nedim:

— Ne yaparsın, dostum? dedi. Bir kere olmuş, ama ikisinin de birbirinden haberi olmasın diye çok gayret ediyorum. Bir gün yazıhanemde çalışırken metre - sim geldi. O akşam serbest olduğumdan bahsetti. Beraberce bir lokantaya gidip eğlenmemizi teklif etti. Benim de canım sıkılıyordu. Kabul ettim. Akşamı bekleme - den da eve haber gönderdim. "Bu gece

bir işim çıktı, geç vakit gelebileceğim. Yemeğe beklemeysin." dedim.

— Hoş bir hareket değil.

— Hakkın var, hakkın var ama mün - sebetisiz olan yalnız bu değil, haberi vak - tinden evvel göndermek. Çünkü eve gider gitmez metresim telefon etti: Kendisini annesi yemeğe davet etmiş. Akşama gele - miyecekmiş...

Gülmeğe başladım:

— Ne güzel oyun oynamış.. Seni bu - dala yerine koymuş...

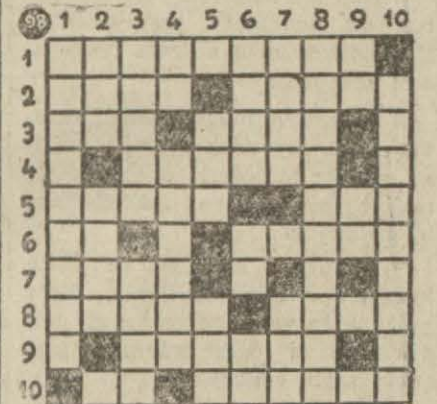
— Benim ehemmiyet verdiğim bu ol - madı. Asıl canımı sıkkan şey eve haber gön - dermiş olmamdı. Akşam yemeğine eve git - mem kabul değildi. Muhakkak dışarıda yemek lazımdı.

Fena halde canım sıkıldı. Yemek za - manına kadar, vakit geçirmek için uğraş - tığım işler buna yeni bir can sıkıntısı da - ha ilâve etti. Fakat asıl berbat lokantada Feride tesadüf etmek oldu. Feride tanır - sım, hani şu bizim traşı Ferit... Ama o za - man kazancı, itibarı yerindeydi. Bir sürü sözle kafamı ağırttı. Neticede benden yüz lira istedi. Öyle fena bir halde idim ki sık - kıntından boğulacak derecelere gelmişim. Hiç düşünmeden çıkıp verdim. Sustu mu, zannedersin? Ne gezer. Bu sefer de teşekkür için traşa başladım. Daha fazla, tahammül edemedim. Yerimden fırladım. Ne olursa olsun eve gitmeğe karar verdim.

Felâketin büyüğü bundan sonra oldu. O günlerde hizmetçimize yol vermiştik. Karıma kaprıyı açmak zahmeti vermemek için yanmda anahtar taşıyordum. Eve gi - rişimin kimse farkında olmadı. Karım sa - londa değildi. Odasının kapısını açtım. Ne gördüm, bilir misin? Amucademle dudak dudağa...

İşte bu vak'a kulağıma küpe oldu... O zamandanberi, son dakika gelmeden, kimseye bir kelime bile yazmam,

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Tarihte meşhur bir adam. 2 — Muharrir - Yükselme. 3 — Arapça bir harfin okunuşu. - Beş hissimizden biri. 4 — Anadolu'da bir dağ. 5 — Rakşeder - Giltme. 6 — Bir nota - Ayıklama. 7 — Fransızca "öğle". 8 — Hissiyatına kapılan - Ummak. 9 — Bandonun arapçası. 10 — Nota - Bir hayvanla beraber.

Yukardan aşağı:

1 — Balkanlarda Türklerin kesif oldukları bir yer. 2 — Tavr - Teessür. 3 — Sığmılan kıyı - İnek yavrusu. 4 — Sisim - Dişli papaz. 5 — Cemi e - datı - Bir rakam. 6 — Bir ceza - Nefer - Zaman. 7 — Hased - Bir has - talık. 8 — Tesadüf etmek. 9 — Ol - maktan emrihazır - Fransızca bir harfin okunuşu. 10 — Uzatma.

27 numaralı bulmacamızın halli:

Soldan sağa:

1 — Tuzluk. 2 — Er, Akl, Ud, 3 — N, Lüle, İp. 4 — Terazi, İle, 5 — Elit, Af, H. 6 — Nida, İh - lal, 7 — E, Ames, Anl, 8 — A, İkdah, V, 9 — Adam, Da, Fa, 10 — Y, Kah - raman,